

Maade. Det forekommer mig, at der med Hensyn til denne hele Dølse, deels ifølge den ældre Fordeling hvorefter den nu forekommer mig ulige fordeelt paa de Forskjellige, og deels af andre Grunde, kunde være Besøielse til at lade den aldeles falde bort, uden at gjøre det muligt paa noget Sted at beholde den.

Dette var de væsentligste Punkter, jeg meente det for Diebliffet kunde være ønskelig at henlede det Udvalgs Opmærksomhed paa, som jeg antager vil blive nedsat. Jeg skal forøvrigt ogsaa ønske, at Loven maatte udkomme, idet der derved efter min Mening vil være gjort en Begyndelse til det Bedre. Jeg skal kun tilføie, at naar man synes fra mange Sider at mene, at der ikke i Landcommunerne er den tilbørlige Aerkjendelse af, at der bør gjøres Noget for Skolelærernes Stilling, saa troer jeg, at man gjør Landcommunerne Uret. Jeg troer, at naar man vil indrette Skolevæsenet i det Hele saaledes, at Forældrene see, at det bærer Frugter, saa ville Landcommunerne ogsaa være meget villige til at yde mere til Skolelærerne, men det er de paa mange Steder næsten ukjendelige eller uopdagelige Frugter af dette Skolevæsen, der gjøre, at Beboerne ere uvillige til at yde noget Mere; iøvrigt vil jeg ogsaa ganske aabent sige, at det undertiden ligger i Skolelærernes Person, at man er uvillig til at yde Mere, medens man, naar der var en anden Skolelærer, kunde være villig dertil. Man er for tilbøielig til at lægge den hele Skyld over paa de Dønde, medens den finder sin Forklaring i Sagens Natur og mange Gange i personlige Grunde.

Kirke- og Underviisningsministeren:

Jeg skal gjerne være enig med den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, i, at Utilbøieligheden til at forbedre Skolelærernes økonomiske Stilling jævnligen kan reise sig deraf, at Skolelæreren selv ikke fortjener denne Forbedring i nogen høi Grad; jeg antager imidlertid, at den ærede Rigsdagsmand ogsaa vil indrømme, at det kan være Tilfældet, at en Skolelærer fortjener en Forbedring i sine Kaar, medens Communen ikke vil yde et forholdt Bidrag, idetmindste har jeg en bestemt Erfa-

ring for mig i saa Henseende. Men, naar dette nu forholder sig saaledes, saa er altsaa Spørgsmaalet dette: naar skal en Forbedring i Skolelærernes økonomiske Stilling gaae for sig? Og der komme vi da til den Bøisfælgthed, som jeg oftere, paa Grund af hvad der er fremkommet tidligere, har maattet berøre, at Frugterne forlanges, før man har givet det, som skal bidrage til at frembringe dem. Dette er nu ikke blot min Formening, men det er jo ogsaa Thingets Formening, og visse ogsaa den sidste ærede Taler; thi han er een af dem, der i den sidste ordinaire Rigsdagssession stærkest trængte paa Kultusministeren, angaaende et Lovforslag om en Forbedring i Skolelærernes Kaar. Der er derfor — og det glæder mig — heller ikke nogen væsentlig Uenighed imellem os i denne Sag. Der er af den ærede Rigsdagsmand fremhævet et Par Punkter, hvorom jeg foreløbigt skal indrømme, at der kan her ske nogen Tvivl med Hensyn til, hvorvidt de ogsaa i Principet ere rigtige, endstige, hvorvidt man i den hele Detail skulde have truffet det Bedste. Dette gjælder fornemmelig Spørgsmaalet om Skolepengene. Dette Spørgsmaal har allerede oftere været bragt paa Bane, jeg har selv havt Leilighed til at udtale mig derover; men jeg har ogsaa havt Leilighed til at see saa mange Autoriteters Anskuelser om dette Spørgsmaal, at jeg visse- lig maa indrømme, at der hersker særdeles meget deelte Meninger derom. Naar Bestemmelsen imidlertid er optagen i Lovudkastet, saa er det naturligtvis, fordi jeg har fundet overveieende Grunde for, at der dog ogsaa ad denne Vej maatte virkes for en Forbedring i Skolelærernes Stilling — naturligtvis foruden hvad der kan gjøres paa anden Maade, — og tillige fordi jeg troer, at det maaskee i en anden Retning, som idetmindste fra mange Sider er bleven udhævet, kunde betragtes som gavnlig for Skolen og frembringe en større Interesse for Skolen, navnlig fra Forældrenes Side. Med Hensyn til Fastsættelsen af Skolepengene er det ganske vist, at der jo maa være meget forskjellige Meninger om, hvorvidt jeg har truffet det Rette, og jeg har ogsaa selv havt Tvivl om, hvorvidt de allerede skulde fastsættes ved dette Lovforslag; jeg tilstaaer imidler-